

Broj: 10-33-51808-24-1/22

Sarajevo, 09.03.2023. godina

SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO

-Skupštinska služba-

PREDMET : Odgovor na zastupničku inicijativu – dopuna, dostavlja se

Zastupnica **Fatima Gavrankapetanović-Smailbegović** u skladu sa članom 213. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo (“Službene novine Kantona Sarajevo”, broj 41/12 - Drugi novi prečišćeni tekst, broj 15/13, 47/13, 47/15, 48/16, 9/20, 14/20, 16/22 i 17/22 - Ispravka), na drugoj Radnoj sjednici Skupštine Kantona Sarajevo, održanoj dana 30.12.2022.godine, u okviru tačke Dnevnog reda “Poslanička/zastupnička pitanja, inicijative i odgovori” uputila je zastupničku inicijativu koja glasi: ”Rješavanje pitanja liste čekanja na zdravstvene usluge u Kantonu Sarajevo”. U vezi sa pokrenutom zastupničkom inicijativom dostavljamo slijedeći:

ODGOVOR

Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo je dana 18.01.2023.godine predmetnu zastupničku inicijativu dostavilo Kliničkom centru Univerziteta u Sarajevu, JU Opća bolnica “Prim. dr Abdulah Nakaš”, Zavodu zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo i JU Dom zdravlja Kantona Sarajevo te zatražilo informaciju u vezi implementacije Pravilnika o zdravstvenim uslugama za koje se ne može formirati lista čekanja na području Kantona Sarajevo (“Službene novine Kantona Sarajevo” broj 36/22 i 40/22).

Dana 27.01.2023.godine Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo je dostavilo odgovor ovom ministarstvu (akt broj 01-33-5-925-2/23 od 27.01.2023.godine), a koji smo vam već ranije dostavili kao odgovor na zastupničku inicijativu, te vas također obavjestili da nakon što dobijemo i ostale odgovore ustanova isti će biti uredno dostavljeni službi Vlade Kantona Sarajevo kao i službi Skupštine Kantona Sarajevo.

S tim u vezi, dostavljamo dopunu prethodnog odgovora, odnosno odgovor JU Dom zdravlja Kantona Sarajevo na predmetnu zastupničku inicijativu i ujedno obavještavamo da do danas nismo dobili odgovor od JU Opća bolnica “Prim. dr Abdulah Nakaš” kao i KCUS.

S poštovanjem,

MINISTAR

Prof.dr Haris Vranić

Dostaviti:

- naslovu

- a/a

JAVNA USTANOVA DOM ZDRAVLJA KANTONA SARAJEVO

Kanton Sarajevo, Federacija BiH, Bosna i Hercegovina
Public Institution Health Center of Sarajevo Canton
Sarajevo Canton, Federation of BiH, Bosnia and Herzegovina

Broj: 01-03-04-03-576-2/23
Sarajevo, 27.02.2023.

1075

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO

MINISTARSTVO ZDRAVSTVA
KANTONA SARAJEVO

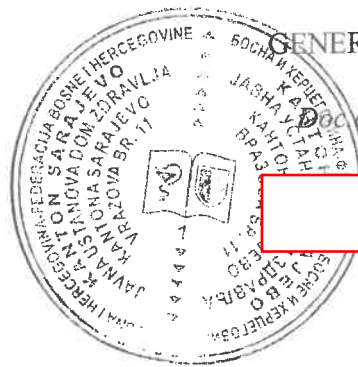
28-02-2023	Broj priloga
33	57868-88

Predmet: Odgovor na zastupničku inicijativu
Veza: Vaš dopis br. 10-33-51808-24/22 od 17.01.2023.

Poštovani,

U prilogu Vam dostavljamo odgovor na zastupničku inicijativu zastupnice Fatime Gavrankapetanović-Smailbegović, a koja glasi „Rješavanje pitanja liste čekanja na zdravstvene usluge u Kantonu Sarajevo.

Srdačan pozdrav,

GENERALNI DIREKTOR

Doc dr.sc. Abel Baltić

DOSTAVITI:

- Naslovu
- Kabinet GD
- a/a

Liste čekanja na zdravstvene usluge u Kantonu Sarajevo

1. Snimak postojećeg stanja i dužina čekanja na pojedine zdravstvene usluge po pojedinim OJ JUDZKS

Br.	OJ Stari Grad	Služba	Liste čekanja	Razlozi
1.		Porodična medicina	2 dana	
2.		Školska medicina	Nema listi čekanja	
3.		Pedijatrija	Nema listi čekanja	
4.		Radiologija	RTG- 25 dana UZ – 90 dana	
5.		Laboratorija	Nema listi čekanja	
6.		CMZ	5 dana	
7.		CBR	7 dana	
8.		Pneumoftiziološki dispanzer	2 dana	
9.		Primarna stomatologija	5-15 dana	

Br.	OJ Centar	Služba	Liste čekanja	Razlozi
1.		Porodična medicina	Nema listi čekanja	
2.		Školska medicina	Nema listi čekanja	
3.		Pedijatrija	Nema listi čekanja	
4.		Radiologija	RTG- nema listi čekanja UZ – 60 dana	
5.		Laboratorija	Nema listi čekanja	
6.		CMZ	Prvi pregled-30 dana	Nemamo stalnog doktora niti drugog psihologa
7.		CBR	Povrede 5-7 dana Hronična stanja – mjesec dana	
8.		Pneumoftiziološki dispanzer	45 dana	Radi 1 doktor
9.		Primarna stomatologija	Nema listi čekanja	

Br.	OJ Novo Sarajevo	Služba	Liste čekanja	Razlozi
1.		Porodična medicina	Nema listi čekanja	
2.		Školska medicina	Nema listi čekanja	
3.		Pedijatrija	Nema listi čekanja	
4.		Radiologija	RTG- do 30 dana UZ – do 90 dana	Nedostatak kadra, bolovanje doktora, korištenje godišnjih odmora, povećan broj pacijenata
5.		Laboratorija	Nema listi čekanja	
6.		CMZ	Nema listi čekanja	
7.		CBR	Povrede 5-7 dana Hronična stanja –mjesec dana	
8.		Pneumoftiziološki dispanzer	Nema listi čekanja	
9.		Primarna stomatologija	Nema listi čekanja	

Br.	OJ Novi Grad	Služba	Liste čekanja	Razlozi
1.		Porodična medicina	Nema listi čekanja	
2.		Školska medicina	Nema listi čekanja	
3.		Pedijatrija	Nema listi čekanja	
4.		Radiologija	RTG- nema listi čekanja UZ – od 60 do 90 dana	Veliki broj pacijenata, neselektivno upućivanje, 4 Radiologa na 130 000 stanovnika
5.		Laboratorija	Nema listi čekanja	
6.		CMZ	Nema listi čekanja	
7.		CBR	Do 7 dana Hronična stanja – do 2 mjeseca	
8.		Pneumoftiziološki dispanzer	Nema listi čekanja	
9.		Primarna stomatologija	Prvi pregled -nema čekanja Plombiranje i liječenje zuba 7 do 15 dana	

Br.	OJ Ilidža	Služba	Liste čekanja	Razlozi
1.		Porodična medicina	Do 5 dana	
2.		Školska medicina	Nema listi čekanja	
3.		Pedijatrija	Nema listi čekanja	
4.		Radiologija	RTG- 1,5 mjeseci UZ – 2,5 mjeseca	Duže od 6 mjeseci Služba je radila sa jednim ljekarom. Od 23.01. 2023. g. u Službi su uposlana 2 Radiologa i lista čekanja se smanjuje
5.		Laboratorija	Nema listi čekanja	
6.		CMZ	Neuropsihijatar - 27 do 30 dana Psiholog - 15 dana	
7.		CBR	10-15 dana	
8.		Pneumoftiziološki dispanzer	Do 10 dana	
9.		Primarna stomatologija	Do 10 dana	

Br.	OJ Hadžići	Služba	Liste čekanja	Razlozi
1.		Porodična medicina	5-10 dana	
2.		Školska medicina	Nema listi čekanja	
3.		Pedijatrija	Nema listi čekanja	
4.		Radiologija	RTG- do 7 dana UZ – 60 dana	Radi 1 doktor
5.		Laboratorija	Nema listi čekanja	
6.		CMZ	15 dana	
7.		CBR	do 10 dana	
8.		Pneumoftiziološki dispanzer	do 10 dana	
9.		Primarna stomatologija	Nema čekanja	

Br.	OJ Trnovo	Služba	Liste čekanja	Razlozi
1.		Porodična medicina	Nema listi čekanja	
2.		Primarna stomatologija	Nema listi čekanja	
3.		Internista	Nema listi čekanja	

Br.	OJ Vogošća	Služba	Liste čekanja	Razlozi
1.		Porodična medicina	4 dana	
2.		Školska medicina	Nema listi čekanja	
3.		Pedijatrija	Nema listi čekanja	
4.		Radiologija	RTG- 2 dana UZ – do 5 mjeseci	Radi 1 doktor
5.		Laboratorija	Nema listi čekanja	
6.		CMZ	3 dana	
7.		CBR	2 dana – 2 mjeseca (Povrede i bolovanja se primaju u roku 2 dana, hronični pacijenti do 2 mjeseca)	
8.		Pneumoftiziološki dispanzer	7 dana	
9.		Primarna stomatologija	do 7 dana	

Br.	OJ Ilijaš	Služba	Liste čekanja	Razlozi
1.		Porodična medicina	4 dana	
2.		Školska medicina	Nema listi čekanja	
3.		Pedijatrija	Nema listi čekanja	
4.		Radiologija	RTG- do 7 dana UZ – do 30 dana*	
5.		Laboratorija	Nema listi čekanja	
6.		CMZ	45-50 dana	Specijalista neuropsihijatar radi 2x sedmično i to je razlog duge liste čekanja
7.		CBR	2 dana – 1 mjesec (Povrede i bolovanja se primaju u roku 2 dana, hronični pacijenti do 1 mjesec)	
8.				Nema pulmologa, oslanjaju se na OJ

		Pneumoftiziološki dispanzer		Vogošću ili druge OJ, što sigurno povećava vrijeme čekanja
9.		Primarna stomatologija	do 7 dana	

* Čekanje na UZ pregled je 30 dana, uz napomenu da se lista čekanja povećava na 2 do 3 mjeseca nakon korištenja godišnjeg odmora, jer u ustanovi u tom period nema radiologa na zamjeni.

Razlozi duže liste čekanja su veliki broj pregleda bez indikacije (pacijenti se šalju u velikom broju na lični zahtjev pacijenta, veliki broj uputnica za nepotrebne kontrolne preglede i ponovljene preglede, čak su i neki pregledi označeni kao hitni bez prave indikacije).

1.1. OJ Specijalističko konsultativna djelatnost – Oftalmološka služba

Oftalmološka služba broji 11 specijalista oftalmologa. Ukupno se radi na 9 lokaliteta, od kojih 4 imaju dvije smjene, 3 lokaliteta imaju samo jednu smjenu, a na lokalitetima Ilijaš i Hadžići ambulate rade 1 dan sedmično. Može se zaključiti da je JUDZKS u deficitu za 3-4 specijaliste oftalmologa. Hitni slučajevi se primaju odmah, a prosjek dužine čekanja na pregled u oftalmološkoj službi je 24 dana.

2. Analiza (razlozi) postojećeg stanja i prijedlog mjera za unaprijeđenje postojećeg stanja

Iz navedenih tabela koje prikazuju liste čekanja na usluge službi u svim OJ JUDZKS, vidljivo je da je situacija takva da su najveće liste čekanja u Službama za radiološku dijagnostiku unutar kojih se na UZ pregled čeka, u prosjeku, između 2 do 3 mjeseca.

Razlozi za to svakako leže u broju radiologa kojih ukupno imamo 14 (od kojih je jedan i šef OJ), tako da imamo u 4 naše OJ samo po 1 radiologa (OJ Stari Grad, OJ Vogošća, OJ Ilijaš, OJ Hadžići), u 3 OJ po 2 radiologa (OJ Ilidža, OJ Centar, OJ Novo Sarajevo) i u OJ Novi Grad 4 radiologa (od kojih je jedan šef OJ) i koji je naša najveća OJ.

Dakle, kao prvi razlog navodim deficit radiologa. Kada je radiolog iz bilo kojeg razloga odsutan (godišnji odmor, bolovanje ili drugi razlozi) lista čekanja se povećava. Poznato je uz to, da radiolozi imaju veliki broj dana za korištenje godišnjeg odmora, te se u takvim situacijama liste čekanja produžuju. Uz navedeno npr. OJ DZ Stari Grad je jako specifična zbog velikog broja zdravstvenih kartona sa osobama treće životne dobi. Imamo veliki broj pacijenata sa hroničnim oboljenjima, teškim sistemskim oboljenjima kao i onkološkim i hematološkim oboljenjima kod kojih se rade redovni pregledi abdomena, male zdjelice, operativnih rezova, limfnih čvorova periferije, što zahtijeva duže vrijeme evaluacije. Takav pacijent se ne može pripremiti za pregled, svući, i uraditi 2 ili 3 pregleda za 15min. Dakle, važna je opsežnost patologije i starost pacijenta, a ne broj pacijenata. Dok se evaluira jedan stariji i hematološki pacijent mogu se pregledati 4

zdrava i mlada pacijenta. Godinama unutar OJ DZ Stari Grad radi sa jednim radiologom koji nije u stanju odgovoriti na potrebe opštine koja broji preko 37.000 stanovnika. Problem je sistemske prirode, jer godinama doktorima medicine nisu dodjeljivane specijalizacije iz radiologije, pa smo došli u situaciju da na tržištu rada nemamo radiologa.

Kao drugi razlog navodim neselektivno upućivanje od strane porodičnih ljekara posebno za usluge UZ dijagnostike (pacijenti se šalju u velikom broju na radiološke pretrage na lični zahtjev pacijenta, veliki broj uputnica su za nepotrebne kontrolne preglede i ponovljene preglede, čak su i neki pregledi označeni kao hitni bez prave indikacije, desi se i da se pošalje uputnica bez dijagnoze). Dnevno se pošalje veliki broj uputnica. Na jednoj uputnici se pišu po 2 ili 3 pregleda i samim tim se stvara lista čekanja..Često je veliki broj pacijenata sa standardnom radiografijom jer se dnevno slika 20 i više pacijenata (OJ DZ Stari Grad), od kojih većina njih ima po 3 do 4 pregleda npr, RTG L-S kičme, RTG karlice RTG lobanje, sve na jednoj uputnici (i to uglavnom po preporuci reumatologa, onkologa, hematologa).

3. Prijedlog mjera za dodatno unaprijeđenje postojećeg stanja:

Te mjere svakako uključuju zapošljavanje deficitarnog kadra u JUDZKS u koji spadaju : specijalisti radiolozi, pedijatri, specijalisti neuropsihijatri, pneumoftiziolozi, oftalmolozi, neurolozi, specijalisti ORL, internisti, doktori medicine, medicinske sestre/tehničari.

Ostale mjere svakako uključuju skretanje pažnje porodičnim doktorima na njihovu ulogu "gate keepera", obraćanje pune pažnje na indikacije za upućivanje na radiološke pretrage, uzimanje anamneze i obavljanje fizikalnog pregleda pacijenta prije upućivanja na radiološke pretrage. I specijalisti viših nivoa zdravstvene zaštite trebaju racionalno tražiti radiološke usluge za pacijente koji kod njih obavljaju kontrolne preglede.

Što se tiče Pravilnika o zdravstvenim uslugama za koje se ne može formirati lista čekanja na području Kantona Sarajevo, iste se ne rade u JUDZKS.

S poštovanjem,

**Pomoćnik GD za organizaciju i poboljšanje
kvaliteta i sigurnosti
Mr.sc.med.prim.dr. Milan Mioković,
spec. P/Q medicine**

Dostaviti:
-Generalni direktor JUDZKS
-Odjel za kvalitet JUDZKS
- a/a